

האם שימוש בטכנולוגיה במערכת החינוך תורם להפחתת דעות קדומות ולקידום תקשורת בין-אישית בסביבה רב-תרבותית? (מאמר קצר)

ליאת יוספסברג בן-יהושע
מרכז המידע, מכון מופ"ת
liatjby@macam.ac.il

דניאל שפרלינג
מרכז המידע, מכון מופ"ת
daniels@macam.ac.il

Does the Use of Technology in the Educational System Lead to Reduction of Prejudices and to Promotion of Inter-personal Communication in a Multi-cultural Environment? (Short Paper)

Daniel Sperling
Information Center,
MOFET Institute
daniels@macam.ac.il

Liat Josefsberg Ben-Yehoshua
Information Center,
MOFET Institute
liatjby@macam.ac.il

Abstract

The article describes and analyzes various models of inter-cultural online learning and discusses their effect on reduction of social gaps and discriminatory attitudes as well as decrease of digital, educational, and economical gaps among participants. The article analyzes four such models: TEC center (Israel); Dissolving Boundaries (Ireland); and Soyia Connect Program.

Reviewing the research referring to these models points to positive change in the attitudes of participants in these programs towards their peers from hostile or different culture. However, their contribution to inter-group anxiety, prejudice and trust in the long-term is less clear. This is due to the limitations of the research on these models. These limitations refer to the research longevity, to the question of whether participants represent the general public and to their tendency to reply sincere answers to the research questions given the subject queried.

Aside these difficulties, the article points to the solid support of the contribution of these online learning programs in improving the communication and social skills of their participants. More research is needed, however, to examine in more depth the contribution of these programs to the social sphere in which they operate.

Keywords: online collaboration, digital gap; multi-cultural society, intercultural learning, ICT and education.

תקציר

מאמר זה מבקש לתאר מודלים שונים ותוכניות של למידה מקוונת בסביבה בין-תרבותית, לבחון אותם ולדון בתרומותיהם ובמועילותם לצמצום פערים חברתיים, להפחתת תפיסות מפלות ולהקטנת פערים דיגיטליים, פערים חינוכיים, פערים כלכליים ועוד. הסקירה מתארת שלושה מודלים ותוכניות: מודל מרכז טק (TEC) מישראל; תוכנית שוברים גבולות (Dissolving Boundaries) מאירלנד; ומודל בין-מדינתי Solyia ומנתחת אותם.

סקירת המודלים והתוכניות והמחקר שנעשה עליהם מצביעים על שינוי בעמדות משתתפי התוכניות ובתפיסותיהם כלפי עמיתים מאוכלוסייה עוינת או אחרת. לעומת זאת, תרומתן ארוכת הטווח של תוכניות מקוונות להפחתת החרדות בין הקבוצות, לצמצום ההטיה של חברי הקבוצות, להגברת האמון בין הקבוצות ולהפחתת דעות קדומות אינה מובהקת מספיק. הטעם העיקרי להיעדר השפעה ארוכת טווח מובהקת הוא מגבלות המחקר הקיים על תוכניות אלה. מרבית המחקר בתחום מתבצע סמוך להשתתפות בתוכניות ואינו כולל מחקר אורך, אינו עוסק בשאלת ייצוגיותם של משתתפי המחקר או בכנות המענה הניתן על ידם, בהינתן אופי השאלות הנחקרות.

לצד מגבלות אלה, המאמר מעלה כי תרומת התוכניות השונות לפיתוח ולקידום מיומנויות חברתיות, מיומנויות תקשורת ומאפייני אזרחות גלובלית רחבה של משתתפיהן מקבלת עיגון ותמיכה בספרות. עם זאת, נדרש מחקר נוסף ומתמשך כדי להעמיק בשאלת תרומתן האפשרית של תוכניות אלה גם במישור החברתי וגם בהיבטים נוספים אחרים שבהם הן פועלות.

מילות מפתח: למידה שיתופית מקוונת, רב תרבותיות, למידה בין-תרבותית, פער דיגיטלי, דעות קדומות.

סקירת ספרות

בשנים האחרונות הולך וגובר השימוש במיזמים מקוונים המציעים למידה שיתופית בסביבה רב-תרבותית ואף בין תרבויות עוינות תוך הנחה שקשרים ומגעים מסוגים שונים בין תלמידים מתרבויות עוינות עשויים להביא לתוצרי למידה וגם להפחתת דעות קדומות (Cameron and Rutland, 2006; Cameron, Rutland, and Brown, 2007; Walther, Hoter, Ganayem, and White and Abu-Rayya, 2012; Gómez, Tropp, and Fernández, 2011; Shonfeld, 2014).¹ הנחה זו נתמכת על ידי "היפותזת המגע" ועל ידי תנועת יחסי האנוש (Human Relations Movement) שלפיהן בתנאים נכונים המגע והקשר בין קבוצות והחיבור של הפרט לקבוצה שבה חברים פרטים שונים ממנו מגדיל את הידע ה"חוץ-קבוצתי" ואת הידע בנושאים המשותפים לבני אנוש באמצעות אפשר לקדם רגשות חיוביים בין חברי הקבוצה, להרחיב את נקודות המבט אשר לסוגיות הנדונות בקבוצה, להפחית חרדות בין הקבוצות ולטשטש הטיות (Allport, 1954; Stephan and Stephan, 1984; Pettigrew, 1998; Pettigrew, 2000).

דוגמא למיזמים אלה הן תוכניות מרכז טק (Technology, Education and Cultural Diversity – TEC) הקיימות מאז 2005 ומופעלות במכללות להכשרת מורים ובבתי הספר. תוכניות אלה נועדו לגשר על פערים תרבותיים ולהפחית דעות קדומות בין ערבים ויהודים ובין דתיים וחילוניים בישראל. הלמידה נעשית תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות כמו בלוגים, ויקי, רשתות חברתיות, עולמות וירטואליים ועוד² (מכון מופ"ת, 2016; קריץ, שינפלד ונגר, 2017). מחקרי הערכה של התוכנית מצאו שחשיפה הדדית לתרבויות השונות העלתה את האמפתיה שבין משתתפי התוכנית, אפשרה למשתתפים להרגיש מאוימים פחות, העניקה להם מעמד שווה והביאה ל"נרמול" היחסים ולשינוי במשקל שניתן ל"אחר" (Hoter, Shonfeld, and Ganayim, 2009); שינפלד, גנאים, חוטר ווולטר, 2015).

שיטת המחקר

המאמר מבוסס על סקירת ספרות המבקשת לתאר תוכניות מודלים שונים של למידה מקוונת בסביבה בין-תרבותית, לבחון אותם ולדון בתרומותיהם החברתיות (שפרלינג, 2017). המאמר מנתח שני מודלים ותוכניות השוואתיים: תוכנית שוברים גבולות (Dissolving Boundaries) מאירלנד ומודל בין-מדינתי – Solyia.

1 במאמר זה יעשה שימוש רב במונח "דעות קדומות". משמעו של מונח זה היא יחס לא אוהד כלפי קבוצה כמכלול או כלפי אדם בהיותו חבר באותה קבוצה (White and Abu-Rayya, 2012).

2 הלמידה נעשית באופן א-סינכרוני באמצעות מערכת לניהול למידה (LMS), ובאופן סינכרוני באמצעות מערכת סינכרוניות כמו בלקבורד או יוניקו ובמפגשים בעולמות וירטואליים (קריץ, שינפלד ונגר, 2017).

ממצאים

תוכנית שוברים גבולות, אירלנד (Dissolving Boundaries, Ireland)

תוכנית שוברים גבולות הייתה מבין התוכניות הראשונות בעולם שבה עסקו בקשר בין תרבויות שונות באמצעות למידה מקוונת משותפת. מאז הקמתה בשנת 1999 השתתפו בתוכנית יותר מ-200 בתי ספר, כ-2600 מאות מורים ו-50,000 תלמידים (Dissolving Boundaries, 2017).

לתוכנית 3 מטרות: מטרה תרבותית לפתח קשרים "מעבר לגבול" המקדמים מודעות תרבותית; מטרה חינוכית לקדם חוויות למידה שיתופית משמעותיות עבור משתתפיה; ומטרה טכנולוגית לשלב במידה רבה טכנולוגיות תקשורת ומידע לתוך תוכנית הלימודים (Austin, Smyth, Rickard, Quirk-Bolt, and Metcalfe, 2010).

העיקרון המנחה במיזמי העבודה המשותפת של המשתתפים בתוכנית הוא שתהיה הסכמה משותפת אשר לתוצרי המיזם למשל מצגת או אתר משותף. חברי הקבוצה שיתפו פעולה סביב מטרה משותפת שפותחה לרוב בדף ויקי (WIKI) על גבי מודל (Moodle). בתי ספר שהשתתפו בתוכנית קיבלו ציוד, סיוע כספי, הכשרת מורים בתחום טכנולוגיות מידע ותמיכה יום-יומית לטובת תפעול המיזמים. (Austin, 2006; Dissolving Boundaries, 2017).

מראיונות עם תלמידים ועם מורים עלה שהתוכנית השפיעה במידה רבה מאוד על היחסים שבין צפון אירלנד לדרומה ועל פיתוח רגישות ויחס אנושי כלפי האחר (Austin, 2006) והביאה גידול בתחושת הדומות שבין חברי הקבוצות השונות וביצירת חברויות (Hasler and Amichai-Hamburger, 2013). השתתפות בתוכנית חזקה את יכולת ההכלה החברתית (White, Harvey and Abu-Rayya, 2015), תרמה לתקשורת הבין-אישית ולידע התלמידים על "האחר" ועודדה אותם להאמין ביכולתם ללמוד "האחר" באמצעות עבודה משותפת, גם שנה לאחר סיום המיזם (Abbott, Austin, Mulkeen, and Metcalfe, 2014; Rickard, Grace, Austin, and Smyth, 2014).

רוב המורים שהובילו מיזמים בתוכנית, ראו בלמידה השיתופית פעילות היוצרת חברויות ומשפרת מיומנויות חברתיות של המשתתפים. התוכנית העניקה למשתתפים בעלות על תוצרי העבודה שלהם וגם יצרה תהליך של למידה עמוקה. הם ראו בתוכנית כלי לפיתוח המקצועי שלהם. המורים האמינו שהתוכנית שיפרה את המיומנויות והאוריינות הדיגיטליות של משתתפיה, את מיומנויות התקשורת ואת התקשורת שבין משתתפי צפון אירלנד למשתתפי דרום המדינה (Austin, Smyth, Rickard, Quirk-Bolt, and Metcalfe, 2010).

Soliya Connect Program

מטרת התוכנית לייצר סביבה לימודית דיגיטלית בין-לאומית להכרת האחר ולהבנתו (Soliya, 2017a).³ התוכנית נוסדה בשנת 2003 כמענה לאירועי 11/9, וכיום היא מקשרת בין יותר מ-100 אוניברסיטאות ו-30 מדינות.⁴ התפיסה המנחה של התוכנית היא שאזרחות גלובלית מעוררת מודעות לתלות הדדית ולאחריות של פרטים ומערכות באמצעות תקשורת בין-תרבותית משופרת; מפגשים מכילים בתוך תרבויות; מודעות תרבותית גדולה יותר; הגשמה של שותפות גורל וצורך במציאת פתרונות משותפים שיועילו לכול (Roberts, Welch, and Al-Khanji, 2013).

ב-Soliya Connect Program, מעודדת דיון בזמן אמת באמצעות טכנולוגיה ברשת. מטרתה ליצור הבנה עמוקה של תפיסות האחר בנושאים חשובים מבחינה חברתית-פוליטית (Soliya, 2017c); תוכנית להכשרת מנחים לתוכנית Connect מקרב בעלי מקצועות שונים, בוגרי תוכנית Connect ובוגרי תארים אקדמיים; "תוכנית מעורבות" (Engagement Programs) שבה מעניקים תמיכה לבוגרי תוכנית Connect ולמנחיה; תוכנית "פתרון מותאם אישית" (custom solutions) החותרת ליצירת שיתוף פעולה בין תוכנית-העל Soliya ובין חברות וארגונים שונים.

נמצא, ששיעור הסטודנטים האמריקאים ותושבי המזרח התיכון שצינו כי יש להם משותף עם חבריהם לקבוצה עלה (מ-49% ל-69%). בנוסף, כ-84% מהמרצים שהסטודנטים שלהם משתתפים בתוכנית ציינו כי

3 מיזם בין-לאומי נוסף המקשר בין בתי ספר בסביבות רב-תרבותיות, אך יעדו העיקרי אינו לקדם הפחתת דעות קדומות או לפעול למען הגברת השוויון בין קבוצות שונות הוא e-Twinning. ראו אתר המרשתת: <https://www.etwinning.net/en/pub/about.htm>

4 מוסדות המשתתפים בתוכנית הם מהמדינות האלה, למשל: איטליה, לוב, מרוקו, מצרים, ירדן, לבנון, פקיסטן, וירג'יניה, מסצ'וסטס, מישיגן וקנטקי.

הסטודנטים רכשו מיומנויות תקשורת חשובות בעקבות השתתפותם בתוכנית. (Amulya, 2008 in Roberts, Welch, and Al-Khanji, 2013).

דיון

התוכניות והמודלים שנסקרו מלמדים על שתי גישות של למידה טכנולוגית בין-תרבותית. גישה אחת, שנראית במודל טק ובתוכנית שוברים גבולות, רואה בלמידה זו כלי לצמצום פערים ולהפחתת דעות קדומות מתוך תפיסת עולם של צדק חברתי. גישה שנייה, הבולטת במודל Solyia, רואה בלמידה זו ביטוי לבנאום ההשכלה הגבוהה, וחותרת ליצירתם של בוגרים גלובליים שיעבדו בסביבה רב-תחומית, רב-תרבותית והנפרסת במקומות רבים (Pettitt, 2013).

המודלים מדגימים את תפקיד המורים והמנחים כגורמים בעלי הסמכות וסוכני השינוי. שיתוף הפעולה בין המנחים צויין כגורם להצלחת תוכנית TEC (Hoter et al, 2009). במובן זה בולטת תוכנית Soliya אשר מעניקה תוכנית הכשרה למנחים.

קיימת הסכמה כי התוכניות תרמו לפיתוח וקידום מיומנויות חברתיות, מיומנויות תקשורת ושפה בקרב אוכלוסיות תלמידים מגוונות (Abbott et al, 2004, Amulya, 2008, Austin et al, 2010). כמו-כן ההשתתפות בתוכניות סיפקו לתלמידים ולסטודנטים אפשרות טובה להדגמת למידה שיתופית.

הספרות חלוקה אשר לתרומתן ארוכת הטווח של תוכניות מקוונות להפחתת החרדה בין קבוצות, להגברת האמון ולהפחתת דעות קדומות. כן עולה השאלה עד כמה תוכניות אלה נתמכות ברציונל תאורטי מבוסס. מרבית המחקר בתחום נעשה סמוך להשתתפות בתוכניות ואינו כולל מחקר אורך (Dovidio, Gaertner, and Saguy, 2009; Paluck and Green, 2009). זאת ועוד, המשתתפים במחקר אינם בהכרח מייצגים את הקבוצות התרבותיות שאליהן הם משתייכים. גם מעט מאוד מהמחקרים בתחום הזה כוללים השוואה לקבוצות ביקורת, וממילא כאשר עוסקים בבחינת עמדות של נחקרים השוואה כזו אינה נקייה מספקות (Hoter, Shonfeld, and Ganayim, 2009).

המאמר מעלה קושי מתודולוגי ניכר הנוגע לצורך למדוד את השינוי בתפיסות הבין-תרבותיות בשל הרגישות הקשורה אליו והעמימות המאפיינת אותו (Hamburger, 1994; Hasler and Amichai-Hamburger, 2013), ומצטרפת אליו גם ההשפעה של רצייה חברתית על ממצאים הנאספים באמצעות שאלונים וראיונות. בספרות המחקר מוצע, אפוא, להשתמש במדידה עקיפה, אך יש לתקף את המדידה הזו במחקר נוסף (Hasler and Amichai-Hamburger, 2013).

תודות

בחירת המודלים והתוכניות המפורטים במאמר זה נעשתה בהתייעצות עם מומחים מהתחום ובמיוחד ד"ר מירי שיינפלד (מכון מופ"ת וסמינר הקיבוצים) ו-Prof. Lon Appleby (Durham College, Oshawa, Canada). אנו מבקשים להודות להם על כך.

מקורות

ידידים, ת', רונן, א' ושינפלד, מ' (פברואר, 2016). **טכנולוגיה כמשפרת ותומכת למידה שיתופית בשל"ח בחטיבת ביניים**. הצגת פוסטר בכנס האחד-עשר לחקר חדשנות וטכנולוגיות למידה ע"ש צייס: האדם הלומד בעידן הטכנולוגי. רעננה.

מכון מופ"ת. (2016). **טכנולוגיה חינוך ושוונות תרבותית**. נדלה מתוך:

<http://www.mofet.macam.ac.il/tec/heb/about/Pages/razional.aspx>

נגר, א', זידאן, ו', רוזנר, ע', חוטר, א' ושינפלד, מ' (2015). **למידה מקוונת בסביבה רב-תרבותית: מודל להובלת שינוי עמדות כלפי אחר – דו"ח מחקר**. תל-אביב: מכון מופ"ת.

קריץ, מ', שינפלד, מ' ונגר, א' (2017). הכשרת פרחי הוראה ומורים בפועל לקידום דיאלוג בסובלנות ובכבוד הדדי באמצעות מודל TEC. **ביטאון מכון מופ"ת**, 60, 13-18.

שושני-בכר, א', שינפלד, מ' וחוטר, א' (פברואר, 2017). **מעגלי התפתחות טכנולוגית בלמידה שיתופית מקוונת**. הצגת פוסטר בכנס השנים-עשר לחקר חדשנות וטכנולוגיות למידה ע"ש צייס: האדם הלומד בעידן הטכנולוגי. רעננה.

שינפלד, מ', גנאים, א"י, חוטר, א' ווולטר, ג"ב. (2015). **צוותים מקוונים, אמון ודעות קדומות. סוגיות בחברה הישראלית**, 19, 7-40.

- שפרלינג, ד' (2017). הפחתת דעות קדומות וקידום תקשורת בין-אישית בסביבה רב-תרבותית באמצעות שימוש בטכנולוגיה במערכת החינוך. ל' יוספסברג בן-יהושע (עורכת). תל אביב: מופ"ת.
- Abbott, L., Austin, R., Mulkeen, A., and Metcalfe, N. (2004). The global classroom: Advancing cultural awareness in special schools through collaborative work using ICT. *European Journal of Special Needs Education*, 19(2), 225–240.
- Allport, G. W. (1954). *The Nature of Prejudice*. New York: Addison-Wesley.
- Amulya, J. (2008). *Key findings from the Solyia evaluation process to date*. Unpublished manuscript. Learning for Innovation, Fort Collins, Colorado.
- Appleby, L. (2014). Civilization of oil: Reflections on a pipeline, an aquifer, and the next generations. *Great Plains Quarterly*, 34(1), 1–10.
- Appleby, L., and Dervan, P. (forthcoming). Embedding high definition videoconferencing in higher education to create global graduates. Paper to be published through the Higher Education in Transformation Symposium: <http://www.highereducationintransformation.com/home>
- Austin, R. (2006). The role of ICT in bridge-building and social inclusion: Theory, policy and practice issues. *European Journal of Teacher Education*, 29, 145–161.
- Austin, R., and Hunter, W. J. (2013). *Online Learning and Community Cohesion: Linking Schools*. New York and London: Routledge.
- Austin, R., Hunter, B., and Hollywood, L. (2015). Supporting community cohesion through ICT: The epartners programme in Northern Ireland. *Computers in Human Behavior*, 52, 508–514.
- Austin, R., Smyth, J., Rickard, A., Quirk-Bolt, N., and Metcalfe, N. (2010). Collaborative digital learning in schools: Teacher perceptions of purpose and effectiveness. *Technology, Pedagogy and Education*, 19(3), 327–343.
- Bruneau, E. G., Tropp, L. R., and Saxe, R. (unpublished manuscript). *Building virtual bridges: Online computer mediated contact improves intergroup attitudes in Americans and Muslims*.
- Cameron, L., and Rutland, A. (2006). Extended contact through story reading in school: reducing children's prejudice toward the disabled. *Journal of Social Issues*, 62, 469–488.
- Cameron, L., Rutland, A., and Brown, R. (2007). Promoting children's positive intergroup attitudes towards stigmatized groups: Extended contact and multiple classification skills training. *International Journal of Behavioral Development*, 31, 454–466.
- Dissolving Boundaries. (2017). *Dissolving boundaries through technology in education*. Retrieved from <http://www.dissolvingboundaries.org/index.php>
- Dovidio, J. F., Gaertner, S. L., and Saguy, T. (2009). Commonality and the complexity of "we": Social attitudes and social change. *Personality and Social Psychology Review*, 13, 3–20.
- Ellis, D. G., and Maoz, I. (2007). Online argument between Israeli Jews and Palestinians. *Human Communication Research*, 33, 291–309.
- Fichman, P., and Sanfilippo, M. R. (2013). Multiculturalism and information and communication technology. *Synthesis Lectures on Information Concepts, Retrieval and Services*, 5(5), 1–101.
- Fournier-Sylvester, N. (2016). *Connected: Facilitating transformative online dialogue in peace-building, reconciliation and global citizenship education programs*. Unpublished doctoral dissertation, Concordia University, Canada.
- Global Class. (2017). *What is a global class?* Retrieved from <http://www.theglobalclass.org/about.html>
- Gómez, A., Tropp, L.R., and Fernández, S. (2011). When extended contact opens the door to future contact. *Group Processes & Intergroup Relations*, 14(2), 161–173
- Hamburger, Y. (1994). The contact hypothesis reconsidered: Effects of the atypical outgroup member on the outgroup stereotype. *Basic and Applied Social Psychology*, 15, 339–358.
- Hammond, M. (2017). Online collaboration and cooperation: The recurring importance of evidence, rationale and viability. *Education and Information Technologies*, 22, 1005–1024.
- Hasler, B. S., and Amichai-Hamburger, Y. (2013). Online intergroup contact. In Y. Amichai-Hamburger (Ed.), *The Social Net: Understanding our Online Behavior* (pp. 220–252). Oxford: Oxford University Press.

- Hoter, E., Shonfeld, M., and Ganayim, A. N. (2009). Information and communication technology (ICT) in the service of multiculturalism. *The International Review of Research in Open and Distance Learning*, 10, 1–15.
- Kritz, M. (2014). Technologies in the multi-cultural context. In I. Bassok (Ed.), *Adult Education in Israel* (pp. 91-105). Jerusalem: Ministry of Education Division of Adult Education.
- Magen-Nagar, N. & Shonfeld, M. (2017): The impact of an online collaborative learning program on students' attitude towards technology, *Interactive Learning Environments*, DOI: 10.1080/10494820.2017.1376336
- Mollov, B. (2006, June). *Results of Israeli and Palestinian student interactions in CMC: An analysis of attitude changes toward conflicting parties*. Paper presented at the Annual Conference of the International Communication Association, Dresden, Germany.
- Mor, Y., Ron, Y. and Maoz, I. (2016). "Likes" for peace: Can Facebook promote dialogue in the Israeli-Palestinian conflict? *Media and Communication*, 4(1), 15–26.
- Paluck, E. L., and Green, D. P. (2009). Prejudice reduction: What works? A review and assessment of research practice. *Annual Review of Psychology*, 60, 339–367.
- Pettigrew, T. F. (1998). Intergroup contact theory. *Annual Review of Psychology*, 49, 65–85.
- Pettigrew, T. F., and Tropp, L. R. (2000). Does intergroup contact reduce prejudice? Recent meta-analytic findings. In S. Oskamp (Ed), *Reducing Prejudice and Discrimination*. (pp. 93-114). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Pettigrew, T. F., and Tropp, L. R. (2008). How does intergroup contact reduce prejudice? Meta-analytic tests of three mediators. *European Journal of Social Psychology*, 38, 922–934.
- Pettitt, M. (2013, May 13). UK industry needs 'global graduates' but what does that mean? *Independent*. Retrieved from <http://www.independent.co.uk/student/study-abroad/uk-industry-needs-global-graduates-but-what-does-that-mean-8613898.html>
- Rickard, A., Grace, A. R. C., Austin, R. and Smyth, J. M. (2014). Assessing impact of ICT intercultural work. *International Journal of Information and Communication Technology Education*, 10(3), 1–18.
- Roberts, D. C., Welch, L., and Al-Khanji, K. (2013). Preparing global citizens. *Journal of College and Character*, 14(1), 85–92.
- Shonfeld, M., Hoter, E., and Ganayem, A. (2013). Connecting cultures in conflict through ICT in Israel. In R. Austin and W. J. Hunter (Eds.), *Linking Schools: Online Learning and Community cohesion* (pp. 42-58). New York: Routledge.
- Soliya. (2017a). *Empowering young adults to engage with difference constructively*. Retrieved from <https://www.soliya.net/>
- Soliya. (2017b). *Solyia impact assessment tools*. Retrieved from <https://www.soliya.net/sites/default/files/pdfs/SolyiaImpactAssessmentTools.pdf>
- Soliya. (2017c). *Curriculum overview*. Retrieved from <https://www.soliya.net/sites/default/files/pdfs/CurriculumOverview.pdf>
- Stephan, W. G., and Stephan, C. W. (1984). The role of ignorance in intergroup. In N. Miller, and M. B. Brewer (Eds.), *Groups in Contact, the Psychology of Desegregation* (pp. 229–255). Orlando, FL: Academic Press.
- Taylor, E. W. (1994). Intercultural competency: A transformative learning process. *Adult Education Quarterly*, 44(3), 154–174.
- Walther, J. B., Hoter, E., Ganayem, A., and Shonfeld, M. (2014). Computer-mediated communication and the reduction of prejudice: A controlled longitudinal experiment between Jews and Arabs in Israel. *Computers in Human Behavior*, 52, 550–558.
- White, F. A., and Abu-Rayya, H. M. (2012). A dual identity-electronic contact (DIEC) experiment promoting short and long-term intergroup harmony. *Journal of Experimental Social Psychology*, 48, 597–608.

- White, F. A., Abu-Rayya, H. M., Bliuc, A-M, and Faulkner, N. (2015). Emotion expression and intergroup bias between Muslims and Christians: Long-term Internet contact. *Computers in Human Behavior*, 53, 435–442.
- White, F. A., Harvey, L. J., and Abu-Rayya, H. M. (2015). Improving intergroup relations in the Internet age: A critical review. *Review of General Psychology*, 19(2), 129–139.
- Yablon, Y. B. (2007). Feeling close from distance: Peace encounters via Internet technology. *New Directions for Youth Development*, 116, 99–107.

